

2010:05

Glimmebodagården - taktäckning

Antikvarisk kontroll, 2009

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2010:05

Glimmebodagården

- taktäckning

Antikvarisk kontroll, 2009
Brösarps socken, 1032
Tomelilla kommun
Skåne län

Emelie Petersson

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.m.se

© 2008 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2010:05
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Bilden visar lagning av taksågget på den södra längan. Foto Emelie Petersson
Fyndteckningar mm:
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

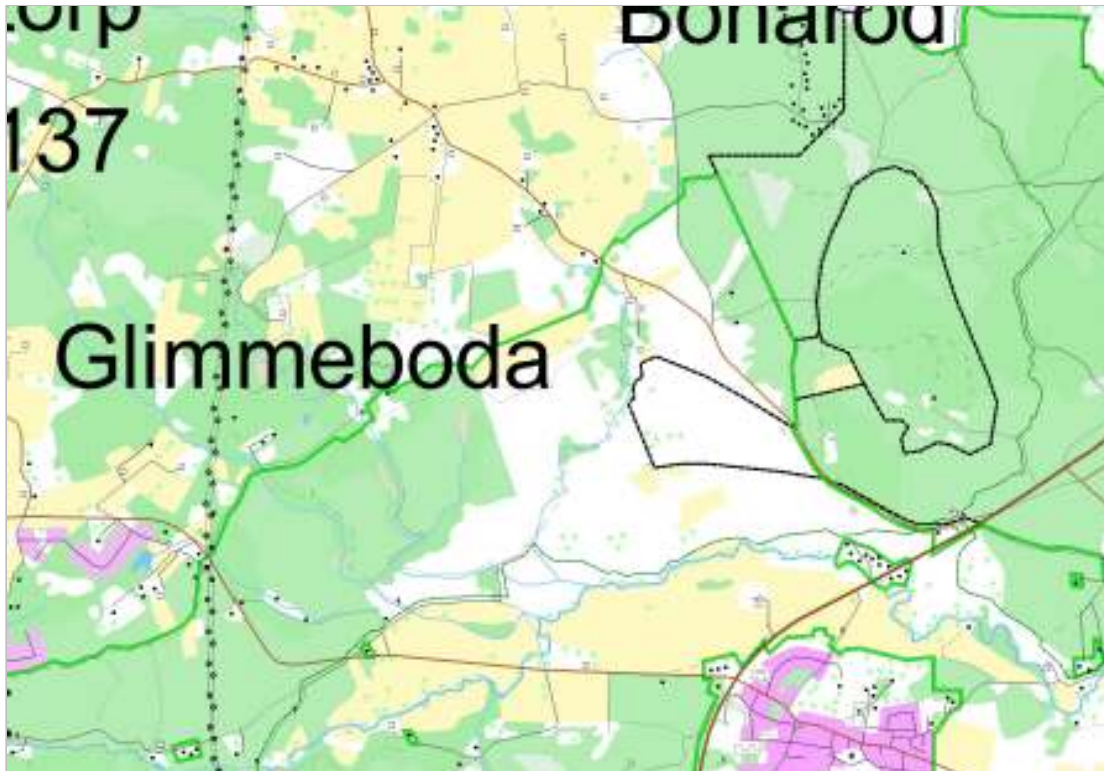
GLIMMEBODAGÅRDEN - TAKTÄCKNING

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda åtgärder	6
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	8
Bilagor	9

Tomelilla kommun

Glimmebodagården ligger nordväst om Brösarp.

Sammanfattning av utförda åtgärder

Under sommaren 2009 har två stin lagts om och lagningar utförts på taken på Glimmebodagården. Den befintliga vasstäckningen har ersatts med halm. En del av den halm som har använts kommer från hembygdsföreningens egenodlade råg som man bereder och tröskar själv.

Administrativa uppgifter

Objekt	Glimmebodagården
Socken	Brösarp
Kommun	Tomelilla
Länsstyrelsens beslut	432-73748-08, 432-23818-09
Regionmuseets dnr	K12.20-440-08, 1032
Byggherre/beställare	Albo härads hembygdsförening
Entreprenör	Knadriks kulturbygg
Antikvarisk kontrollant	Regionmuseet genom Emelie Petersson
Byggnadstid	augusti
Slutbesiktning	2009-09-01

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Glimmebodagården ägs av Sveaskog och förvaltas av Albo härads hembygdsförening. Föreningen har också ett flertal evenemang knutna till gården tillsammans med visning av byggnaderna. Glimmebodagården byggnadsminnesförklarades 1993.

Omläggning av byggnadernas tak har pågått under ett flertal år och årets arbeten är det sista inom ramen för ett fyraårigt beslut, 2006 – 2009, om bidrag till taktäckning. Taken läggs om på ett traditionellt sätt dvs sti för sti och vilka partier som är aktuella för åtgärder har avgjorts från år till år inför tillståndsansökan. För en sammanställning av vilka stin som har lagts om under perioden se vidare under bilagor i slutet av rapporten. För en genomgång av de utförda taktäckningarna sedan 2006 se Regionmuseets rapporter 2006:79, 2007:49 & 2009:28.

Flera av takfallen på byggnaderna täcks av vass, ett material som härstammar från mitten av 1970-talet då man vid en restaurering frångick användningen av halm till förmån för vass. När taktäckningen från denna tid har varit i behov av förnyelse har halm återinförts. Hembygdsföreningen odlar även egen halm som används vid taktäckningen.

Bilderna visar den östra längan. På den vänstra bilden syns, ovan porten, det sti som har lagts om, notera variationen i taket som läggning i stin ger. På den högra bilden syns en av de trasiga läkten som har ersatts.

Utförda åtgärder

Inför omläggning av taken revs befintlig vasstäckning ned. Arbetena påbörjades på den östra längans takfall åt gården med ett sti placerat direkt söder om rännan. Sedan vassen hade rivits ned kunde man konstatera att ca 10 meter av läkten behövde bytas ut mot nya granslanor. Vidare utfördes förstärkning genom påspikning av nya granslanor i anslutning till befintlig läkt. Halmen kom från Faxe, Danmark och bands med vidjor av Orm- och Gulpil inköpta i Danmark. Till rafter användes oskalade hasselkäppar.

Bilderna visar det pågående arbetet med bindning av halm på den östra längan.

Bilderna visar den södra längan före respektive efter genomförd taktäckning.

På den södra längan lades ett sti om beläget ovanför entrén. Läkten var här i ett gott skick. Vissa läkt fästes ned med blankspik medan andra förstärktes med en extra läkt bredvid befintlig. Till detta sti användes föreningens egenodlade halm, odlad under 2008. Halmen bands med Ormpil från Danmark över rafter av hassel. Totalt byttes fyra par ryggträn ut mot nya i ek som sammanfogats med hasselkäppar. Till ryggningen har löspressad råghalm använts. På södra längan byttes även skorstensbräderna ut mot nya i fur. Dessa har strukits med linolja. Halmen har avslutningsvis skurits ned.

Bilderna visar den södra längans södra takfall före respektive efter utförd lagning/putsning.

Lagningar har utförts spritt över takytorna. På södra längans södra takfall har ett parti av taksågget lagats i, se bild på föregående sida. På den västra läng-

ans västra takfall har flera lagningar gjorts bland annat utmed solbrädan vilken har bytts ut mot likvärdig. Ojämheter i den sydvästra inre rännaldalen har även åtgärdats genom att halmen har putsats och taksågget slagits upp med vragan.

Bilden visar de lagningar som har gjorts på den västra längans västra takfall. Längst till vänster på bilden, byggnadens norra gavel, syns den nya solbrädan med lagningar i anslutning till denna.

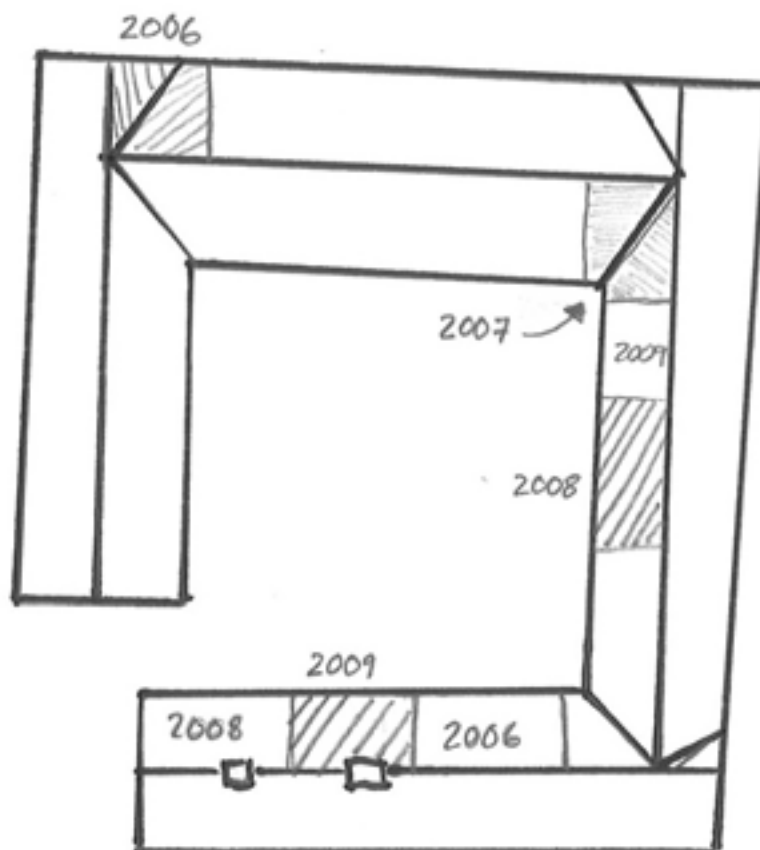
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetena är väl utförda och med hänsyn till byggnadernas särart. Delar av den använda halmen kommer från hembygdsföreningens egen odling av råg vilket har ett stort pedagogiskt värde. Själva tröskningen utförs också av medlemmar i föreningen och deras engagerade arbete bidrar till att levandegöra miljön vid Glimmebodagården.

Kristianstad 2010-02-02

Emelie Petersson

Bilagor

Schematisk planskiss som ger en ungefärlig bild av vilka delar (stin) av taken som har lagts om under perioden 2006-2009.

Regionmuseets rapportserie 2010

Kulturmiljö

1. Vä 2:107, Vä sn, FU, Anders Edring, 2009
2. Villa Petterssons trädgård – en restaurering, Svalöv sn, AK, Anna Rabow, 2008
3. Marsvinsholms slott – renovering av balustrader, Balkåkra sn, AK, Kristina Nilén, 2008
4. Gravfältet i Färlöv, Färlövs sn, FU + UN, Tony Björk, 1995 – 2005
5. Glimmebodagården – taktäckning, Brösarps sn, AK, Emelie Petersson, 2009

Förkortningar:

AF-antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AU-arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt

FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD-murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning

PJ- projektrapport
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD-byggn-ark-dokumentation

